

Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31375>

Özet

Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i (TAYAÖ), bireylerin tarih alan?na yönelik alg?lad?klar? yeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla 2017 y?l?nda geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, tarih biliminin farklı ve temel alanlar?ndaki bireysel yeterlik alg?s?n? de?erlendirir. Ölçek geli?tirme çal??mas? sonucunda TAYAÖ, dört (4) faktör ve toplam yirmi bir (21) maddeden olu?an geçerli ve güvenilir bir yapı sergilemiştir. Ölçe?in derecelendirilmesi, 5'li Likert Ölçe?i format?nda yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Tarih, Tarih E?itimi, Tarih Alan Yeterlik Alg?s?, Öz yeterlik, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik, Türkiye Tarihi, Dünya Tarihi.

Yazarlar

Y?ld?r?m, T., ve Yaz?c?, F.

Amaç

Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin (TAYAÖ) temel amacı, bireylerin tarih alan?ndaki bilgi, beceri ve kapasitelerine dair sahip oldukları öznel yeterlik alg?lar?n? belirlemek ve ölçmektir. Bu ölçek, özellikle tarih e?itimi alan öğrencilerin veya profesyonellerin kendilerini ne derece yetkin hissettiklerini nicel olarak saptamayı hedefler.

Ölçek, tarih disiplininin geniş yelpazesini kapsayan dört ana boyutta yeterlik alg?s?n? inceleyerek, e?itimcilerin ve ara?tırmacılar?n, bireylerin hangi tarih alt alanlar?nda daha yüksek veya düşük öz yeterliğe sahip olduğunu anlamasına olanak tanır.

Yapı

TAYAÖ, bireylerin tarih alan?ndaki yeterlik alg?lar?n? ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, tarih bilgisinin ve yetkinliğinin farklı alt alanlar?n? kapsayacak şekilde dört ana faktör altında toplanmıştır. Bu faktörler, bireyin tarihsel olayları anlama, yorumlama ve disiplinler arası bilgiyi kullanma konusundaki alg?lanan yeteneğini yansıtır.

Ölçe?in ölçtü?ü dört temel yapı (alt boyut) şunlardır: 1) Tarih Yazması, 2) Osmanlı Öncesi Türk Tarihi, 3) Osmanlı Sonrası Türk Tarihi ve 4) Dünya Tarihi. Bu faktörler, tarih disiplininde profesyonel yeterliliğin temel bileşenlerini oluşturmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, hem Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulam?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Yap?lan AFA sonuçlar?na göre, TAYAÖ toplam varyans?n % 62.84'ünü aç?klamaktad?r ki bu, sosyal bilimler ölçekleri için güçlü bir orand?r.

AFA sonuçlar?, ölçekte yer alan 21 maddenin faktör yüklerinin 0.43 ile 0.83 aras?nda de?i?ti?ini göstermi?tir. Bu de?erler, maddelerin ilgili faktörleri temsil etme gücünün yüksek oldu?unu kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, DFA sonuçlar? da AFA ile belirlenen 4 faktörlü yap?n?n tarih alan yeterlik alg?s?n? ölçmek için uygun ve geçerli oldu?unu do?rulam??t?r.

Güvenilirlik

Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarlılık katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri üzerinden hesaplanm??t?r. Ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s? oldukça yüksek olup, 0.92 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Ölçe?in dört alt boyutu için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?lar? da yüksek güvenilirlik düzeylerini i?aret etmektedir: s?ras?yla 0.87, 0.80, 0.87 ve 0.84. Ek olarak, madde toplam korelasyonlar? 0.380 ile 0.770 aras?nda de?i?mektedir. Bu korelasyon aral???, her bir maddenin ölçe?in bütününe anlaml? katkı sa?lad??n? ve ölçek içindeki tutarlılık??n yüksek oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

TAYAÖ'nün yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla yürütülen Aç?klay?c? Faktör Analizi, ölçe?in 4 temel boyuttan olu?tu?unu göstermi?tir. Bu 4 faktörlü yap?, toplam varyans?n önemli bir k?s?m?n? (%62.84) aç?klamaktad?r. Faktör yüklerinin güçlü olması (0.43-0.83 aral???), maddelerin belirlenen faktörlere net bir ?ekilde ayr?ld??n? göstermi?tir.

Aç?klay?c? faktör analizini takiben, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumunu test etmek için Do?rulam?c? Faktör Analizi gerçekleştirilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in 21 maddeden olu?an ve Tarih Yaz?m?, Osmanlı Öncesi Türk Tarihi, Osmanlı Sonras? Türk Tarihi ve Dünya Tarihi olarak adlandır?lan dört faktörlü modelinin veri ile mükemmel bir uyum sergiledi?ini teyit etmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??ması)

Format: 5'li Likert Ölçeği. Derecelendirme seçenekleri şunlardır: 1=yetersiz, 2=çok az yeterli, 3=biraz yeterli, 4=oldukça yeterli ve 5=çok yeterli.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tarih eğitimi alan bireyler (Yükseköğretim öğrencileri veya öğretmen adayları olduğu varsayılmaktadır).

Yaş Grubu: Genç yetişkinler (Üniversite öğrencileri).

Popülasyon Detayları: Geliştirme çalışması, tarih alanında akademik eğitim alan veya bu alanda yetkinlik kazanmayı hedefleyen gruplar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 4 faktörlü, 21 maddelik öz bildirim ölçeği. Uygulama, katılımcıların belirtilen tarih konularındaki kendi yeterlik algılarının derecelendirmeleri esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlik Algısı, Tarih Eğitimi, Psikometri, Yapısal Etkilik Modellemesi, Cronbach Alfa, Faktör Analizi.

Yazarlar (Devam)

Sorumlu Yazar: Tercan Yıldırım

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Sorumlu Yazar İletişim E-postası: tercan_y@hotmail.com

Şinler, Ücretler ve Test Yılı

Ölçek, Yıldırım ve Yazıcı (2017) tarafından geliştirilmiş akademik bir çalışmanın ürünüdür. Ölçeğin akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımı için genellikle yazarlara referans verilmesi yeterlidir. Ticari kullanım veya geniş çaplı dağıtım için sorumlu yazar Tercan Yıldırım ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Geliştirme Yılı: 2017

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [tarih-alan-yeterlik-algisi-olcegi-](#)

[toad.pdf](#)

Referanslar

Y?ld?r?m, T., & Yaz?c?, F. (2017). Tarih alan yeterlik alg?s? ölçe?i: Bir ölçek geli?tirme çal??mas?. **Turkish Studies**, 12(17), 589-604.

DOI Numaras?: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11836>

Tarih Alan Yeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 4 faktörlü 21 maddeden olu?maktadır. A?a??da faktörler ve ilgili maddelerden örnekler sunulmu?tur:

Faktör 1: Tarih Yaz?m? (1-6. maddeler)

Tarih biliminin konusunu aç?klayabilirim.

Faktör 2: Osmanl? Öncesi Türk Tarihi (7-10. maddeler)

?slamiyet'in do?usu ve yay?l??n? aç?klayabilirim.

Faktör 3: Osmanl? Sonras? Türk Tarihi (11-15. maddeler)

Atatürk ilke ve ink?laplar?n? aç?klayabilirim.

Faktör 4: Dünya Tarihi (16-21. maddeler)

I. Dünya Sava??n?, dünya tarihi aç?s?ndan aç?klayabilirim.